

Informe

Entitats de cooperació, pau i drets humans 2015

www.elpanoramic.org

Un projecte promogut per:

Amb el suport de:

Autors/es: Josep Mañé i Hungria Panadero

Maig 2016

Índex

1. Presentació.....	4
2. Resum executiu.....	7
3. Les organitzacions de Cooperació, Pau i Drets Humans	10
4. Les persones	15
Persones sòcies.....	15
Persones voluntàries.....	16
Persones remunerades	18
Òrgans de govern	19
5. Espais i equipaments.....	23
Coneixement de Torre Jussana.....	26
6. Els recursos econòmics	28
Fiscalitat.....	32
Banca ètica	32
7. Reptes de futur	34
8. Annexos	37
Fitxa tècnica	37
Entitats impulsores del Panoràmic.....	38
Fonts consultades.....	39

1. Presentació

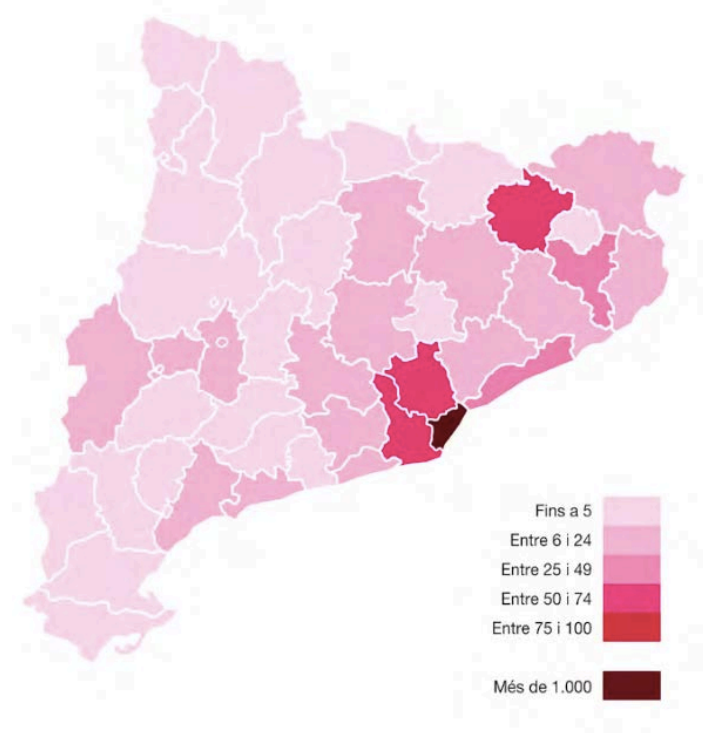
El Panoràmic és un projecte que va néixer l'any 2014 amb l'objectiu ser una eina per a la millora i l'enfortiment del món associatiu. Es tracta d'una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona –CAB- i fruit de les reflexions recollides en el 2n Congrés de les Associacions de Barcelona que aporta informació sobre l'abast del teixit associatiu i posa de manifest la seva força, disposant de dades sobre la seva situació i evolució.

Després de l'èxit de la primera edició, des de les mateixes entitats de la ciutat es va expressar l'interès per estendre territorialment el Panoràmic a tot Catalunya i també a les diferents formes jurídiques que formen el món no lucratiu. En 2015 s'ha dut a terme l'extensió del Panoràmic sense que això impliqui la pèrdua dels valors que donen sentit a l'estudi com és el treball des de la proximitat i el coneixement mutu.

El resultat ha estat una participació de 1.856 entitats no lucratives de tot el territori que permet començar a dibuixar el mapa del món no lucratiu català i que s'anirà completant en les pròximes edicions. La grandària de la mostra permet realitzar informes complementaris per tal d'aprofundir en territoris i sectors concrets. En el present informe, el focus es centra en les de cooperació, pau i drets humans.

Mapa 1: Mapa de participació en el Panoràmic 2015

Coneixement

La generació de dades contribueix a identificar temes de millora i posar llum sobre les percepcions. El coneixement ajuda a fer-se més

---

Visibilitat

Les xifres de dimensió i la informació sobre les activitats que es realitzen donen visibilitat davant la societat a un sector del qual sovint no hi ha dades

---

Reconeixement

La informació objectiva contribueix al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social

---

Incidència política

A partir de preguntes sobre el posicionament del sector es contribueix a la millora de les accions d'incidència política

---

Dimensió

Les entitats formen part de la vida del país però cal contextualitzar-les per tal de saber quin lloc ocupen a la societat

El Panoràmic treballa des del valor de sector tot innovant el procés de recerca. Els elements metodològics d'innovació són:

Col·laboració

Les entitats impulsores uneixen representativitat, experiència i capacitat d'execució. En el Panoràmic no hi ha una empresa consultora que fa un encàrrec.

Participació

Hi ha grups de treball per definir necessitats, el qüestionari s'elabora de forma participativa i es treballa en transparència.

Proximitat

El treball de camp s'estructura des d'entitats de l'entorn que es responsabilitzen d'aconseguir les respostes a la seva zona.

Open data

Les dades es comparteixen amb centres d'investigació, entitats de segon nivell, universitats, administracions, etc. perquè facin noves explotacions i reflexions.

Eficiència

Al segle XXI la tecnologia ha canviat la manera de fer investigació social i hem incorporat novetats com els qüestionaris electrònics i un aplicatiu personalitzat. Cada euro és aprofitat al màxim i a més millora l'optimització a cada edició anual.

Adequació

Les organitzacions de la societat civil són diverses en molts aspectes: activitat, forma d'organitzar-se, comunitat, destinataris, etc. El qüestionari compta amb més de 80 itineraris de resposta diferents.

Transversalitat

Des dels seus inicis el Panoràmic ha tingut un plantejament transversal amb la participació d'organitzacions de tots els àmbits, la qual cosa facilita la comparabilitat i el coneixement agregat.

2. Resum executiu

- El 3% de les entitats del conjunt del Panoràmic 2015 es troben en l'àmbit de cooperació, pau i drets humans.
- El 96% d'aquestes organitzacions són del Barcelonès, però també s'hi poden trobar entitats de La Garrotxa (2%) i El Vallès Occidental (2%).
- El 43% de les organitzacions foren constituïdes al llarg de la dècada dels 90, i un altre 41% entre el 2001 i el 2010.
- Més del 80% de les entitats d'aquest àmbit són associacions o federacions d'entitats, mentre que un 13% han adoptat la forma de fundació. Per altra banda, més del 90% de les organitzacions de cooperació, pau i drets humans són associacions de base, mentre que un 5,5% són entitats de 2n nivell i només un 2% de 3r nivell o superior.
- La distribució d'aquestes entitats segons els àmbits específics d'actuació és desigual. Les organitzacions de "cooperació al desenvolupament" constitueixen el 58% del total. Un altre sector destacable és el de "drets humans", que agrupa un 16% de les organitzacions.
- Pel que fa a les persones vinculades a les entitats, un 30% d'aquestes compta amb entre 3 i 30 socis i sòcies. Un altre 30% afirma disposar entre 91 i 250 persones associades. També és destacable que el 25% compta amb més de 250 socis/es.
- Per altra banda, el 90% de les organitzacions analitzades compta amb persones voluntàries, una xifra 20 punts més elevada que la que presenta el conjunt del Panoràmic, que es situa entorn del 70%. El 61% de les entitats de cooperació, pau i drets humans disposen de personal remunerat.
- El 60% de les organitzacions analitzades comptà, al llarg de l'última assemblea de 2014, amb una participació d'entre 11 i 50 persones. També cal destacar

que un 23% afirma que al llarg d'aquesta darrera assemblea hi participaren entre 3 i 10 associats i associades.

- La major proporció de les entitats (49%) compta amb juntes directives formades per entre 3 i 7 membres. Un 34% de les organitzacions restants disposen d'entre 8 i 10 membres. Fent referència a la participació en els òrgans de presa de decisió segons el sexe, es pot veure que en el cas de les assemblees, hi participaren una mitjana de 15 dones (14,8) i de 10 homes (9,9). Pel que fa a les juntes directives, la mitjana fou de 4 dones (3,9) i 3 homes (3,4).
- Els locals de lloguer constitueixen la situació actual de la seu d'un 34% de les organitzacions. Situació que, per contra, només és desitjada per un 10% de les entitats.
- La cessió de l'espai d'un equipament públic és una situació desitjada per un 43% de les organitzacions. Avui en dia només el 7% té una seu a l'espai d'un equipament públic. Si es fa esment a l'ús d'espais públics oberts, s'observa que un 67% de les entitats han manifestat que, al llarg del 2014, han fet ús d'espais públics oberts, si bé en freqüències diferents. El 30% de les entitats n'ha fet ús "un o dos cops l'any", i un altre 27% "tres o quatre cops l'any". En el cas dels equipaments públics, un 74% de les organitzacions de cooperació, pau i drets humans n'han fet ús al llarg del 2014. Com en el cas dels espais públics oberts, les categories més recurrents són "un o dos cops l'any" (36%) i "tres o quatre cops l'any" (29%).
- El 30% de les entitats comptaren, al llarg de l'exercici 2014, amb uns ingressos inferiors o iguals als 15.000€. També resulta rellevant el fet que un 25% de les organitzacions obtingués uns ingressos d'entre 100.001€ i 500.000€. En termes generals, no hi ha grans diferències entre les quantitats d'ingressos previstes i les reals, si bé sí que en alguns casos aquesta és més gran que en el cas de les dades recollides al conjunt del Panoràmic 2015.

- Les despeses presenten una tendència similar, sent les categories “fins a 15.000€” i “entre 100.001€ i 500.000€” les que aglutinen una major proporció de les organitzacions de cooperació, pau i drets humans.
- Un 49% de les entitats compta amb recursos propis, generats per les quotes de soci o les mateixes activitats de l’entitat. Un 42% disposa de finançament públic, i un 40% de recursos d’origen privat. El 50% de les entitats de cooperació, pau i drets humans disposa de l’exempció de l’IVA, sent el 26% el percentatge d’organitzacions que no disposa d’aquesta exempció. El 13% de les organitzacions fa ús de la banca ètica de manera exclusiva, mentre que un 18% utilitza aquesta mena d’entitats financeres, però no de manera exclusiva. El 70% de les organitzacions analitzades no utilitza la banca ètica.
- Les afirmacions “el calendari de la convocatòria de subvencions de l’Ajuntament de Barcelona 2015 s’hauria d’aplicar a altres AAPP”, compta amb el suport d’un 31% de les entitats, que es mostren “molt d’acord” i d’un 31%, que es posiciona “d’acord” amb aquesta afirmació. Per contra, l’afirmació que presenta un menor grau d’acord és “la nostra entitat ha realitzat accions d’incidència política en el marc del procés d’eleccions municipals de maig de 2015”, ja que un 31% es posicionen “totalment d’acord” i un 11% s’han mostrat en “desacord”.
- Les entitats de cooperació, pau i drets humans tenen, com a principals prioritats, “assolir els objectius missional” i diversificar les fonts de finançament.
- Pel que fa als reptes de futur, les principals prioritats es troben en l’“ampliació de la base social” i “consolidar el finançament”.

3. Les organitzacions de Cooperació, Pau i Drets Humans

Del total d'entitats que han donat resposta al Panoràmic, 55 s'emmarquen en els àmbits de cooperació, pau i drets humans, constituint un 3% del total. Tenint en compte que es tracta d'un nombre força reduït d'entitats, les dades que s'han recopilat al llarg d'aquest informe poden, en alguns casos, no ser representatives del conjunt d'organitzacions vinculades a la cooperació, la pau i als drets humans de Catalunya, si bé poden ser orientadores a l'hora de comprendre la realitat concreta de les entitats que han respost el qüestionari, i dur a terme un exercici comparatiu entre aquestes i el conjunt d'organitzacions d'aquesta edició del Panoràmic.

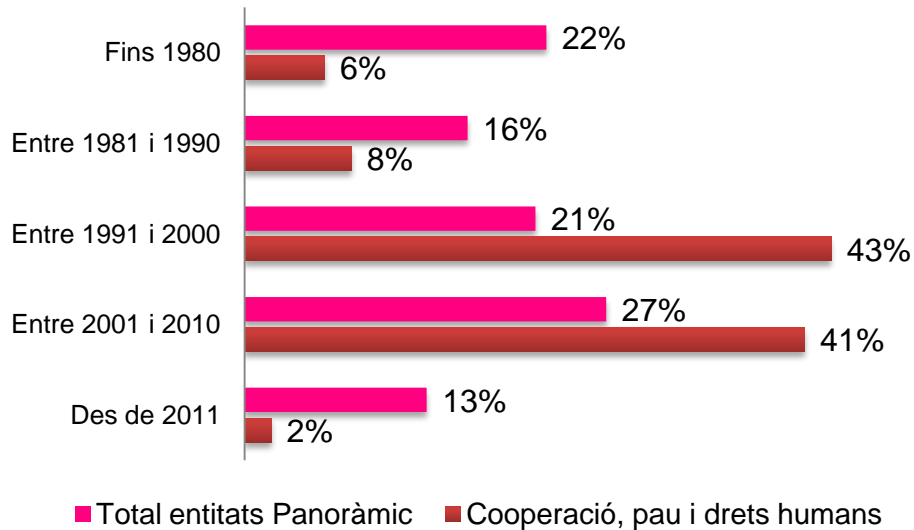
Pel que fa a la distribució territorial. El 96% de les entitats de cooperació, pau i drets humans són del Barcelonès. Tot i això, també cal mencionar la presència d'una entitat de La Garrotxa i una del Vallès Oriental.

Taula 1 Entitats de cooperació, pau i drets humans, segons comarca

Comarca	Nombre d'entitats	%	% vàlid	% acumulat
El Barcelonès	53	96%	96%	96%
La Garrotxa	1	2%	2%	98%
El Vallès Oriental	1	2%	2%	100%
Total	55	100%	100%	-

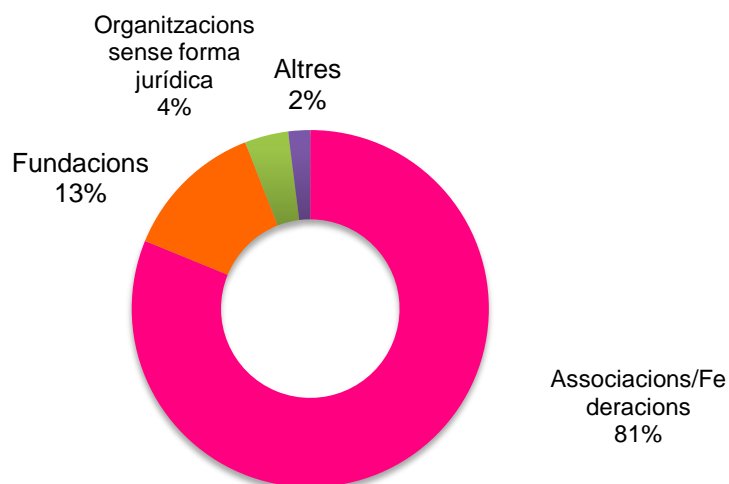
La major part de les entitats ha estat constituïda al llarg dels anys 90 (43%) i durant la primera dècada del segle XXI (41%). També és destacable que gairebé un 6% fou fundada abans dels anys 80. Des del 2011 fins a l'actualitat s'han constituït únicament el 2% de les entitats de cooperació, pau i drets humans que ha respost el qüestionari. La comparació amb les dades globals del Panoràmic posa de manifest algunes diferències importants, possiblement donades pel reduït nombre d'entitats de l'àmbit que estem analitzant.

Gràfic 1 Any de constitució de les entitats (comparativa total entitats Panoràmic – entitats de cooperació, pau i drets humans)

El 81% de les entitats de cooperació, pau i drets humans han assumit la forma jurídica d'associació. Existeix també un 13% de fundacions, una xifra molt superior a la del global de les entitats, on aquest percentatge és únicament del 5%.

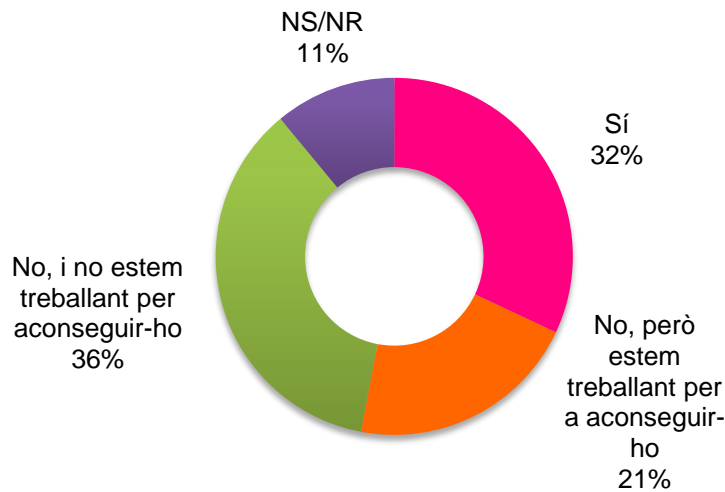
Gràfic 2 Entitats de cooperació, pau i drets humans, segons forma jurídica

La utilitat pública és reconeguda a un 32% dels casos, mentre que un altre 21% afirma estar treballant per aconseguir-lo. Per la seva banda, un 36% no compta amb el reconeixement d'utilitat pública i no està treballant per aconseguir-lo. Així doncs, un 54% de les entitats de cooperació, pau i drets humans compta amb la utilitat pública o està treballant per aconseguir-la, una dada que contrasta amb el conjunt del Panoràmic, on únicament un 35% es troba en una d'aquestes dues situacions.

Gràfic 3 Associacions de cooperació, pau i drets humans. Utilitat Pública

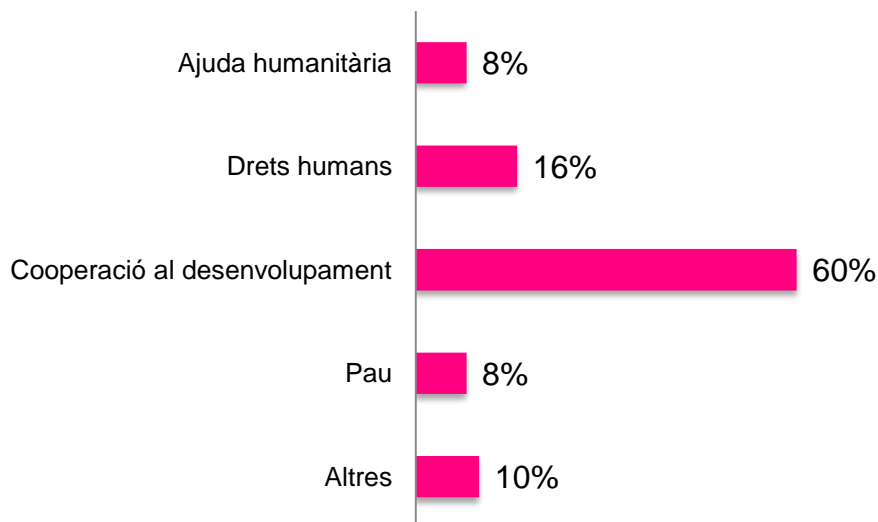
Les organitzacions de base constitueixen el 92% del conjunt d'entitats de cooperació, mentre que les organitzacions d'altres nivells representen únicament el 6% (2n nivell) i 2% (3r nivell o superior).

Gràfic 4 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Nivell de l'organització

La major part de les entitats es troben en l'àmbit de cooperació al desenvolupament (60%). Un 16% considera que el seu principal àmbit concret d'actuació són els drets humans, mentre que tant l'ajuda humanitària com el treball per la pau engloben un 8% del total de les entitats, respectivament.

Gràfic 5 Entitats de cooperació, pau i drets humans, segons àmbit d'actuació prioritari (detall)

L'any de constitució de les entitats analitzades, segons el seu àmbit concret d'actuació, mostra importants diferències, si bé aquestes també poden venir propiciades pel reduït nombre de casos de la mostra. Les entitats de drets humans, amb el 1969 com a any mitjà de constitució, i les d'ajuda humanitària, amb el 1985 com a any mitjà de constitució, són les més antigues. Per la seva banda, l'any mitjà de fundació de les de cooperació al desenvolupament i pau són el 1996 i el 1999, respectivament.

Taula 2 Any de constitució (mitjana), segons àmbit d'actuació prioritari (detall)

Àmbit d'actuació	Any de constitució (mitjana)
Ajuda humanitària	1985
Drets humans	1969
Cooperació al desenvolupament	1999
Pau	1996
Altres	1999

4. Les persones

Les associacions compten amb persones associades, voluntàries, col·laboradores, destinatàries d'activitats, etc. En conjunt, tots aquest grups es poden definir com a ciutadania activa que s'implica, a través d'associacions o de grups informals, per aconseguir uns objectius comuns.

En aquest apartat es farà referència a les persones vinculades a les organitzacions de cooperació, pau i drets humans. Concretament, l'anàlisi es focalitzarà en els socis i sòcies de les entitats, així com en les persones voluntàries i remunerades d'aquestes. Per altra banda, també es tindrà en compte el nombre de participants en els principals òrgans de presa de decisions de les entitats: l'assemblea de socis/es i la junta directiva.

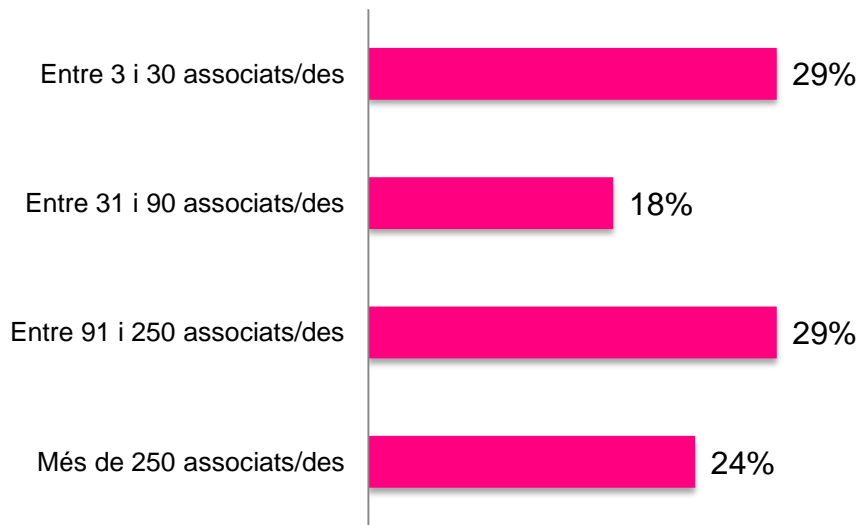
Persones sòcies

Les persones associades donen sentit ampli al propi model organitzatiu i són l'element indispensable de la vida associativa. El Panoràmic aporta informació sobre aquest col·lectiu. una de les primers dades que s'analitzen és la grandària de les associacions en funció de les persones associades que en formen part.

S'han establert 4 grups per analitzar el nombre de persones sòcies de les entitats: d'entre 3 i 30 persones associades, d'entre 31 i 90, d'entre 91 i 250 i de més de 250 (aquests grups s'han establert fent un arrodoniment a partir dels quartils).

Cal destacar que un 30% de les entitats compten amb entre 3 i 30 socis i sòcies. Un altre 30% afirma disposar entre 91 i 250 persones sòcies. També és destacable que gairebé un 25% compta amb més de 250 socis i sòcies.

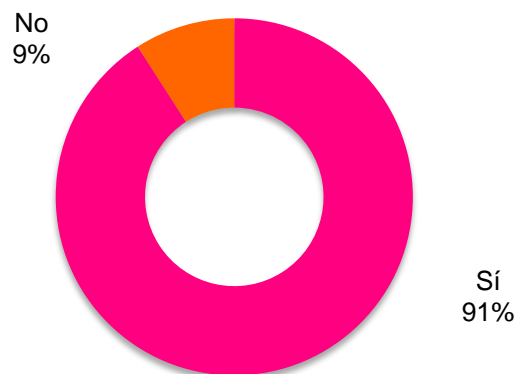
Gràfic 6 Persones associades a les entitats de cooperació, pau i drets humans

Persones voluntàries

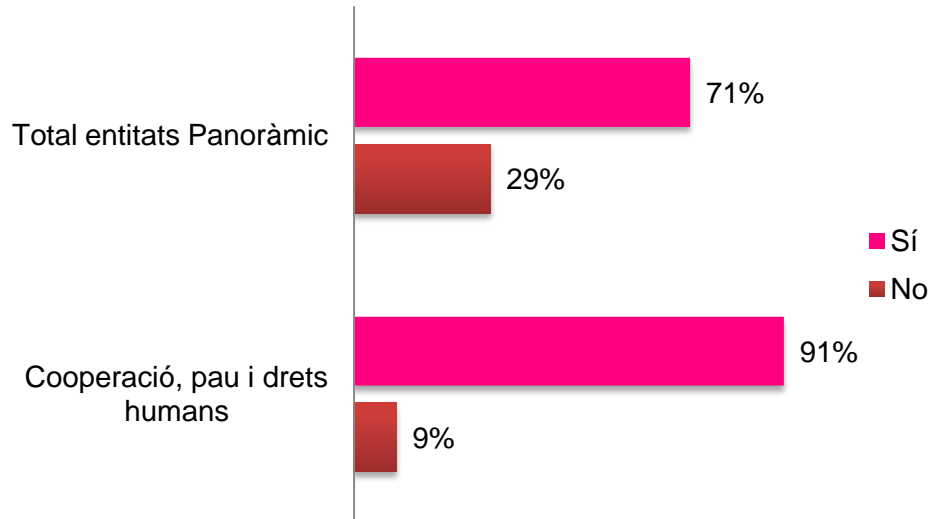
La pràctica totalitat de les entitats de cooperació, pau i drets humans disposa de persones voluntàries (91%). Es tracta d'una xifra 20 punts més elevada que la que podem trobar en el conjunt de les entitats del Panoràmic, on el percentatge d'entitats que compten amb persones voluntàries és del 71%.

Gràfic 7 Entitats de cooperació, pau i drets humans que compten amb persones voluntàries

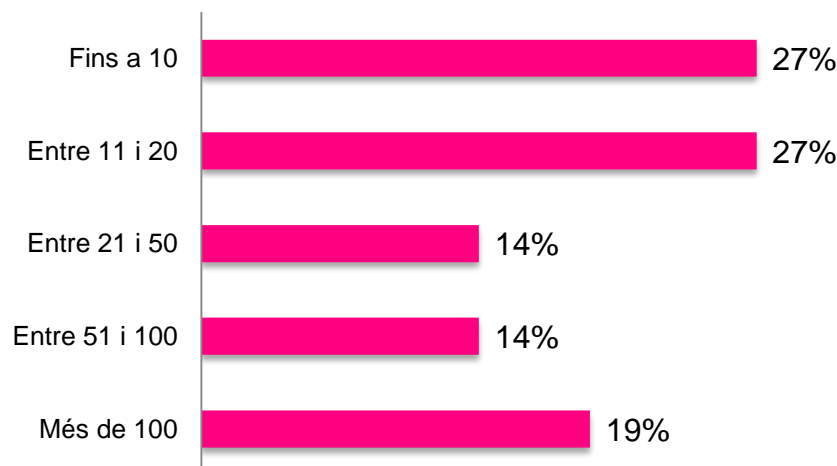

Gràfic 8 Entitats que compten amb persones voluntàries (entitats Panoràmic - entitats de cooperació, pau i drets humans)

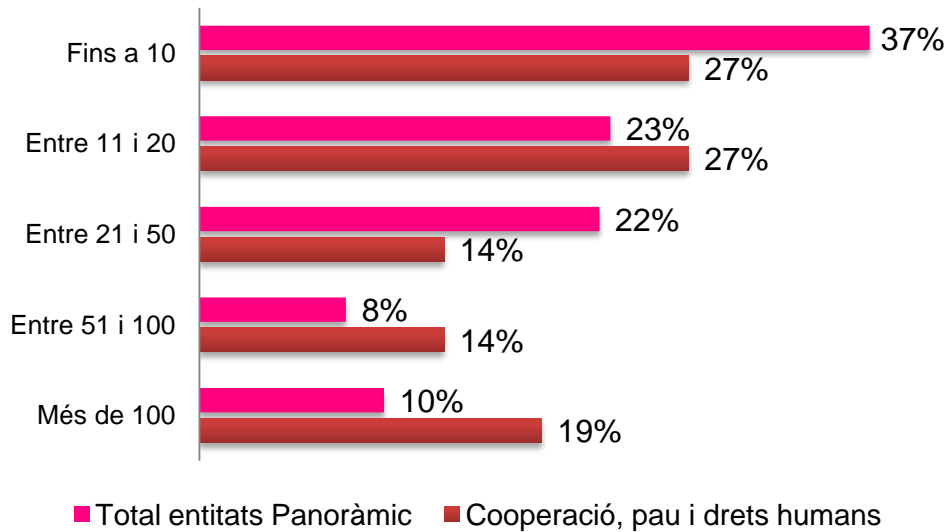

Del conjunt d'organitzacions que compten amb persones voluntàries, el 27% disposa de 10 o menys voluntaris/es. Un altre 27% compta entre 11 i 20 voluntaris/es. També és destacable que gairebé un 20% disposa de més de 100 persones voluntàries, proporció que representa gairebé el doble de les entitats del conjunt del Panoràmic que disposen de més de 100 voluntaris/es (10,2%).

Gràfic 9 Entitats de cooperació, pau i drets humans segons el nombre de persones voluntàries no associades

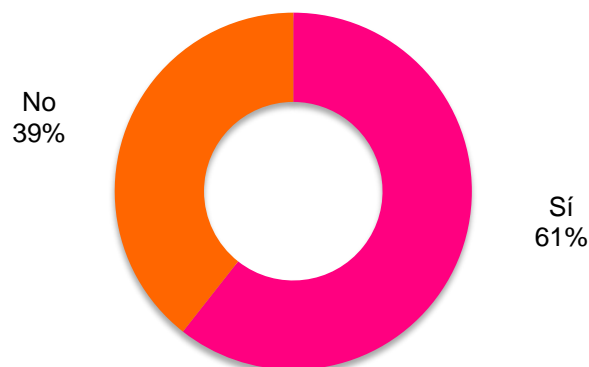
Gràfic 10 Entitats segons el nombre de persones voluntàries no associades

Persones remunerades

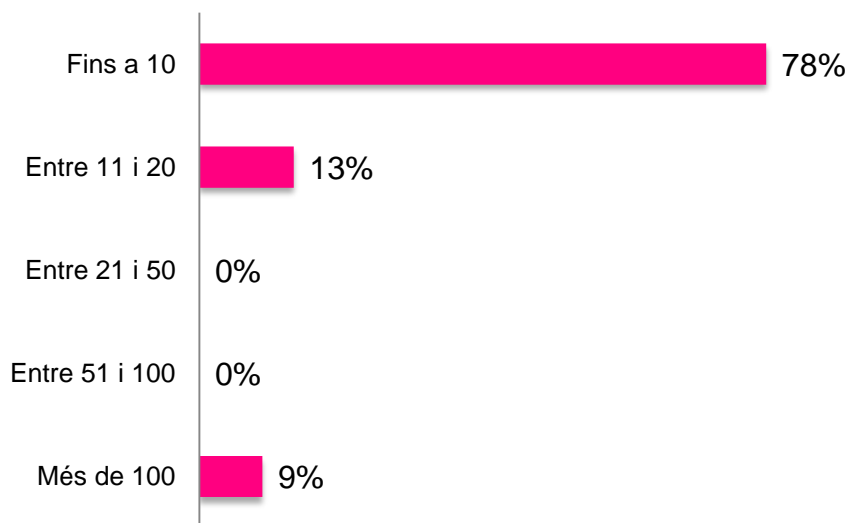
Les organitzacions de cooperació, pau i drets humans que compten amb persones remunerades representen un percentatge 30 punts inferior al de les que disposen de personal voluntari. Per tant, en aquest àmbit, es pot afirmar que el pes de les persones remunerades és menor. Una tendència que també es pot apreciar en el global d'organitzacions del Panoràmic 2015.

Gràfic 11 Entitats de cooperació, pau i drets humans que compten amb persones remunerades

De les entitats que disposen de personal remunerat, el 78% compta amb 10 o menys persones retribuïdes. La resta de categories agrupen valors que no superen el 15%. Amb tot, és destacable que un 9% disposa de més de 100 persones remunerades, una xifra que duplica el percentatge recollit del conjunt d'entitats del Panoràmic 2015.

Gràfic 12 Entitats de cooperació, pau i drets humans segons el nombre de persones remunerades

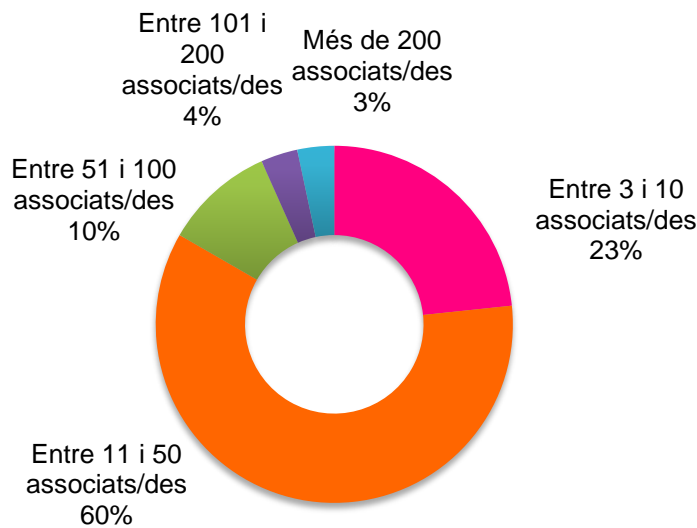
Òrgans de govern

La participació en els òrgans de presa de decisions esdevé un indicador important a l'hora de determinar, no només el nombre de persones vinculades a l'organització, sinó també el nivell de participació d'aquestes a l'hora de definir el funcionament i les pautes d'actuació de l'entitat.

De les entitats de cooperació, pau i drets humans, el 60% comptà, al llarg de l'última assemblea de 2014, amb la participació d'entre 11 i 50 persones associades. Un 23,3% afirma que van participar-hi entre 3 i 10 associats i associades.

Si es fa referència a la distribució dels participants segons el sexe, podem veure que les assemblees de les organitzacions de cooperació, pau i drets humans comptaren amb una participació mitjana de 15 dones (14,8) i de 10 homes (9,9).

Gràfic 13 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Nombre de persones participants a la darrera assemblea de 2014

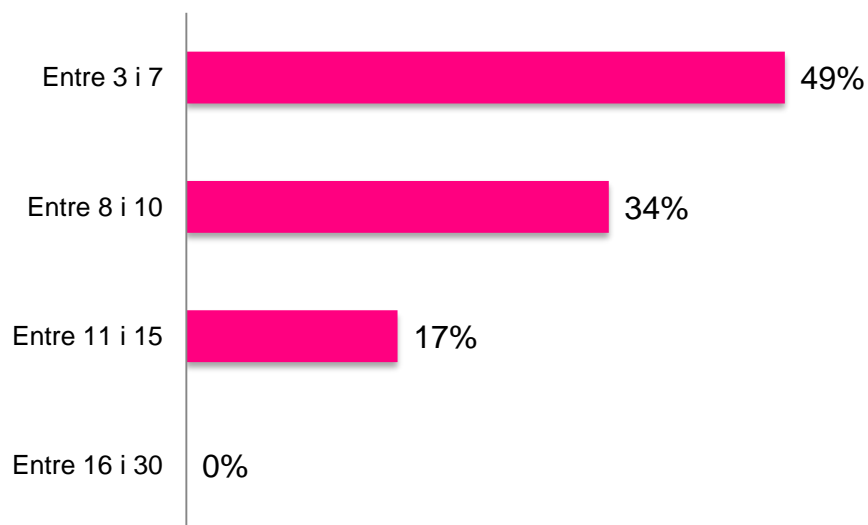
Pel que fa a les organitzacions de 2n nivell, que en el cas de les entitats de cooperació, pau i drets humans representen un 6%, la meitat de les assemblees comptà amb la participació de 10 o menys entitats de base. Per la seva part, el 50% restant afirma que hi participaren entre 31 i 90 entitats de base.

Taula 3 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Entitats de base participants a l'última assemblea de les organitzacions de 2n nivell del 2014

Entitats de base	de	Nombre d'org. de 2n nivell	% vàlid
Fins a 10		1	50%
Entre 11 i 30		0	0%
Entre 31 i 90		1	50%
Entre 91 i 200		0	0%
Total		2	100%

Pel què fa a la Junta Directiva d'aquestes organitzacions, la major proporció d'entitats (49%) disposen de juntes directives formades entre 3 i 7 membres. Per la seva banda, un 34% compten amb entre 8 i 10 persones a la junta. Gairebé un 20% (17%) afirma comptar amb entre 11 i 15 membres. Si es fa la divisió dels membres de la Junta Directiva segons el seu sexe, es pot observar com, de mitjana, les juntes de les entitats d'aquest àmbit estan compostes per 4 dones (3,9) i 3 homes (3,4).

Gràfic 14 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Nombre de membres de la Junta Directiva

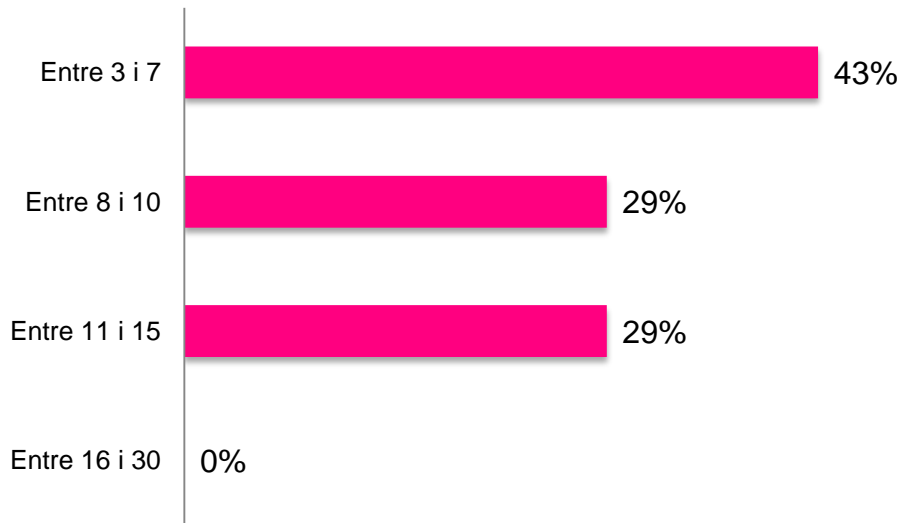

Així doncs, si bé tant en el cas de les assemblees com de les juntes de les entitats es pot percebre una major presència de dones, el cert és que aquesta diferència és molt més destacable en el cas de les assemblees que no pas a les juntes, on la distància entre la quantitat mitjana de dones i homes es redueix a unes dècimes.

Les fundacions constitueixen un 13% del total de les organitzacions de cooperació, pau i drets humans. D'aquestes, el 43% afirma que compta amb patronats formats per entre 3 i 7 membres. Un 29% disposa d'entre 8 i 10 membres al patronat, i un altre 29% entre 11 i 15.

La distribució segons sexe dels membres del patronat ens mostra que, de mitjana, aquests estan formats per 3 dones (3,1) i 5 homes (5,3). En aquests espais doncs, els homes tenen una major presència que les dones, un fet que contrasta amb la distribució segons sexe dels membres de les juntes directives de les associacions.

Gràfic 15 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Nombre de membres del patronat

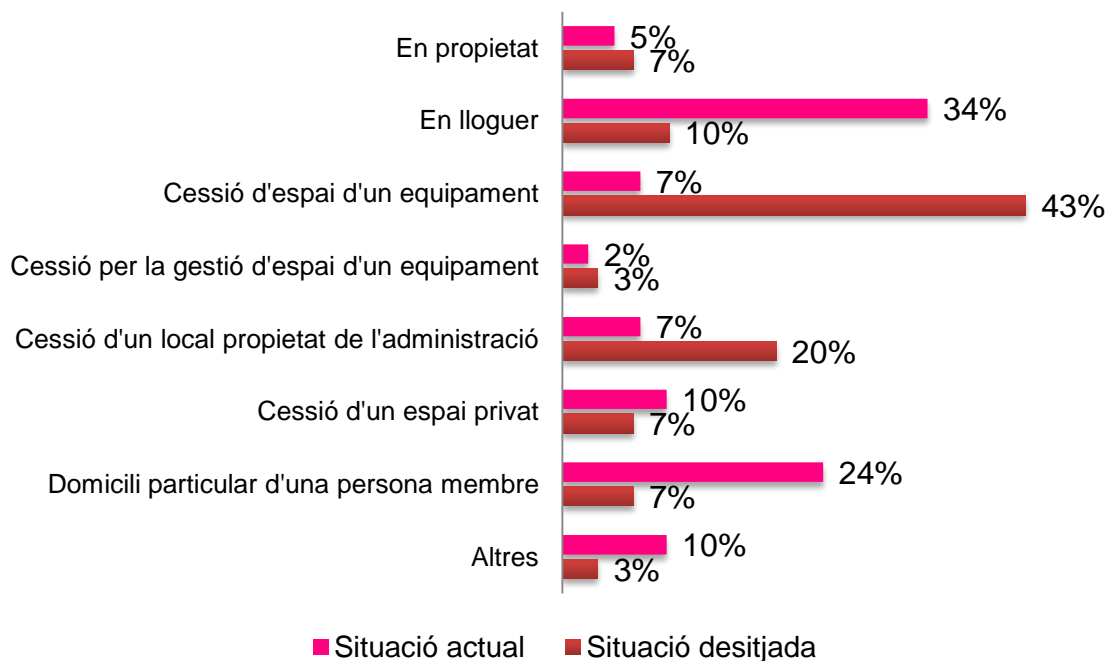
5. Espais i equipaments

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de la vida associativa donat que, en molts casos, són necessaris per al desenvolupament d'activitats. Són també espais de visibilitat i de relació.

Algunes les principals dades que s'han pogut recollir al llarg del Panoràmic 2015 giren entorn de la situació actual i desitjada de la seu de les entitats de cooperació, pau i drets humans, així com a l'ús d'espais i equipaments públics i al coneixement i valoració dels serveis que s'ofereixen des de Torre Jussana, aquesta última qüestió encarada només a les entitats de la ciutat de Barcelona.

Tal com s'aprecia al següent gràfic, d'entre les possibles situacions de les seus de les entitats, la que actualment és més recurrent és disposar d'un local de lloguer (34%), situació que, per contra, només és desitjada per un 10% de les organitzacions de cooperació, pau i drets humans. Per la seva banda, la situació desitjada per una major proporció d'organitzacions és la cessió d'un espai d'un equipament públic (43%). Actualment, aquesta només és la situació actual d'un 7%.

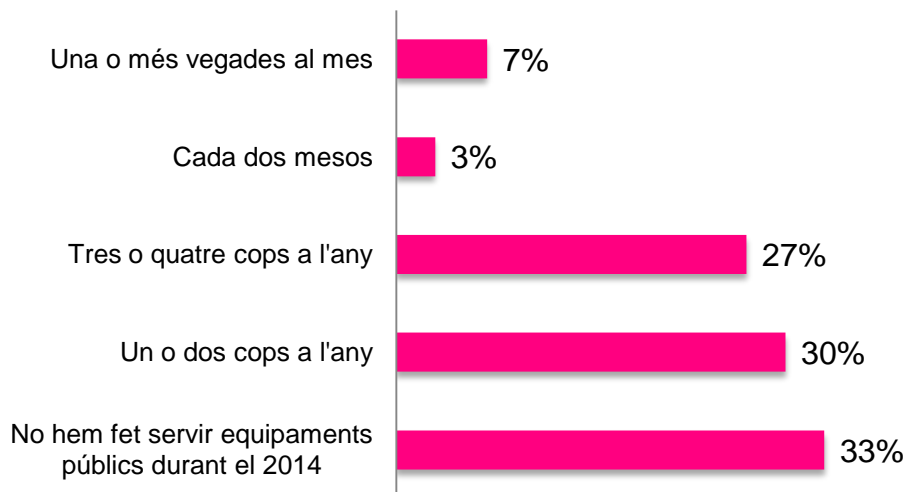
Gràfic 16 Situació actual i desitjada de les seus de les entitats de cooperació, pau i drets humans

El 67% de les entitats d'aquest àmbit han manifestat que varen fer ús d'espais públics oberts al llarg de l'any 2014. Es tracta d'una proporció menor a la del conjunt del Panoràmic 2015, on un 79% de les entitats utilitzaren aquests espais.

Si es té en compte la freqüència d'ús, veiem que un 30% afirma haver-los utilitzat "un o dos cops l'any", mentre que un altre 27% manifesta haver-ne fet ús "tres o quatre cops l'any", sent aquestes les dues freqüències més recurrents entre les organitzacions de cooperació, pau i drets humans.

Gràfic 17 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Freqüència d'ús d'espais públics

Un 27% de les organitzacions van fer ús dels espais públics per a realitzar-hi "accions de sensibilització i visibilitat". Un 20% afirma haver-hi dut a terme "fires i mercats solidaris", mentre que un 16% també e feu ús per a "actes reivindicatius i d'incidència política".

Taula 4 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Finalitat d'ús dels espais públics oberts (resposta múltiple)

	Nombre d'entitats	%
Activitats culturals, de lleure i esportives	4	7 %
Participació en festes majors i actes festius	5	9%
Accions de sensibilització i visibilitat	15	27%
Festivals, espectacles, concerts i actuacions	4	7 %
Punt de trobada i reunió	3	5%
Fires i mercats solidaris	11	20%
Actes reivindicatius i d'incidència política	9	16 %
NS/NR	3	5 %
Altres	3	5 %

En el cas dels equipaments públics, un 74% de les entitats de cooperació, pau i drets humans manifesta haver-ne fet ús durant l'any 2014, una xifra superior a la que fa referència a l'ús dels espais públics i que contrasta amb el conjunt del Panoràmic, on la proporció d'organitzacions que van fer servir espais oberts és superior a la d'entitats que utilitzaren equipaments.

La major part de les entitats que utilitzaren equipaments públics, ho van fer “un o dos cops l'any” (36%) i “tres o quatre cops l'any” (29%), xifres similars que en el cas dels espais públics oberts.

Taula 5 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Freqüència d'ús d'equipaments públics

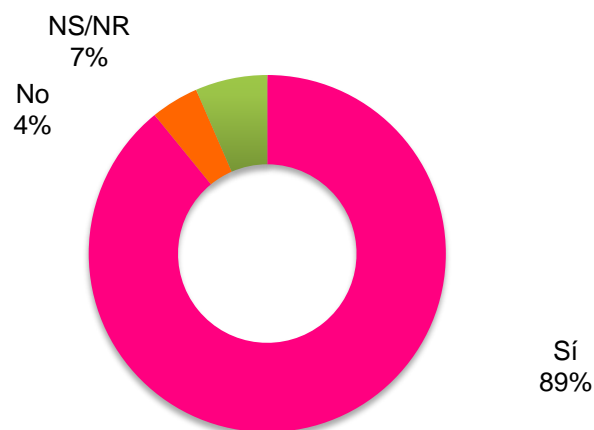
Freqüència	Nombre d'entitats	%	% vàlid
Setmanalment	2	4%	6%
Una o més vegades al mes	0	0%	0%
Cada dos mesos	1	2%	3%
Tres o quatre cops a l'any	9	16%	29%
Un o dos cops a l'any	11	20%	35%
No hem fet servir equipaments públics (2014)	7	12%	23%
NS/NR	1	2%	3%
Total	31	56%	100%
Perduts	24	44%	-
Total	55	100%	-

Les finalitats d'ús dels equipaments públics també responen a motivacions molt diverses. Moltes de les entitats van utilitzar aquests espais per a realitzar-hi tasques de divulgació i conscienciació, com tallers, xerrades o conferències. Cal destacar que també s'hi realitzaren activitats internes de les organitzacions, com assemblees i formacions.

Coneixement de Torre Jussana

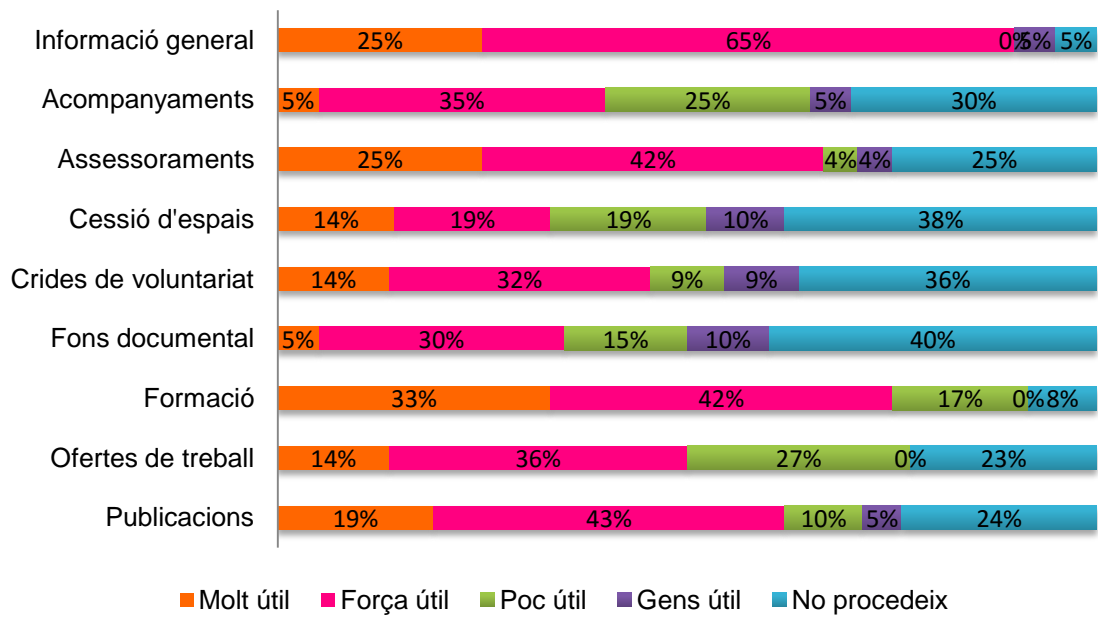
Les preguntes que giren entorn de l'equipament de Torre Jussana estan encarades a les entitats de la ciutat de Barcelona. Davant la qüestió sobre el coneixement de Torre Jussana (*coneixes Torre Jussana?*), gairebé un 90% de les organitzacions afirmen conèixer l'equipament. Únicament un 4% afirma no conèixer-lo.

Gràfic 18 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Coneixement de Torre Jussana (*coneixes Torre Jussana?*) (Només per entitats de la ciutat de Barcelona)

La valoració dels serveis que s'ofereixen des de Torre Jussana és, en termes generals, força positiva. Possiblement, els serveis més ben valorats són el d'informació general (un 25% de les organitzacions el considera "molt útil", mentre que un 65% el percep com a "útil"). Per contra, alguns dels àmbits menys ben valorats poden ser el d'acompanyaments (un 5% el considera "gens útil" i un 25% "poc útil") i el de "cessió d'espais" (un 9,5% el percep com a "gens útil", mentre que un 19% el considera "poc útil"). També cal destacar que, en alguns casos, al voltant del 40% de les entitats que han respost la pregunta han marcat l'opció de "NS/NR", com poden ser els casos de "fons documental" (40%) o cessió d'espais (38%).

Gràfic 19 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Valoració dels serveis de Torre Jussana (Només per entitats de la ciutat de Barcelona)

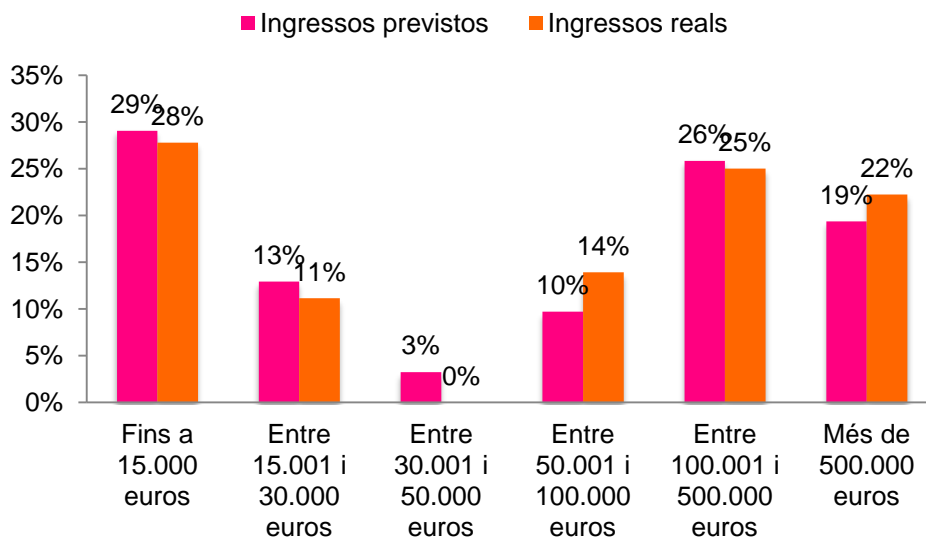
6. Els recursos econòmics

En aquest apartat l'anàlisi es presenta entorn d'algunes de les principals dades referents als recursos econòmics de les entitats, com poden ser la informació relacionada amb els ingressos i despeses, tant previstes com reals, de l'exercici 2014, les diverses fonts de finançament, així com la seva situació de les organitzacions d'aquest àmbit envers el pagament de l'IVA i la seva relació respecte a la banca ètica.

El gràfic que es pot veure a continuació mostra que gairebé un 30% de les entitats ha percebut uns ingressos (previstos i reals) no superiors als 15.000€ durant l'exercici 2014. Per la seva banda, al voltant d'un 25% de les entitats restants ha obtingut uns ingressos d'entre 100.001€ i 500.000€.

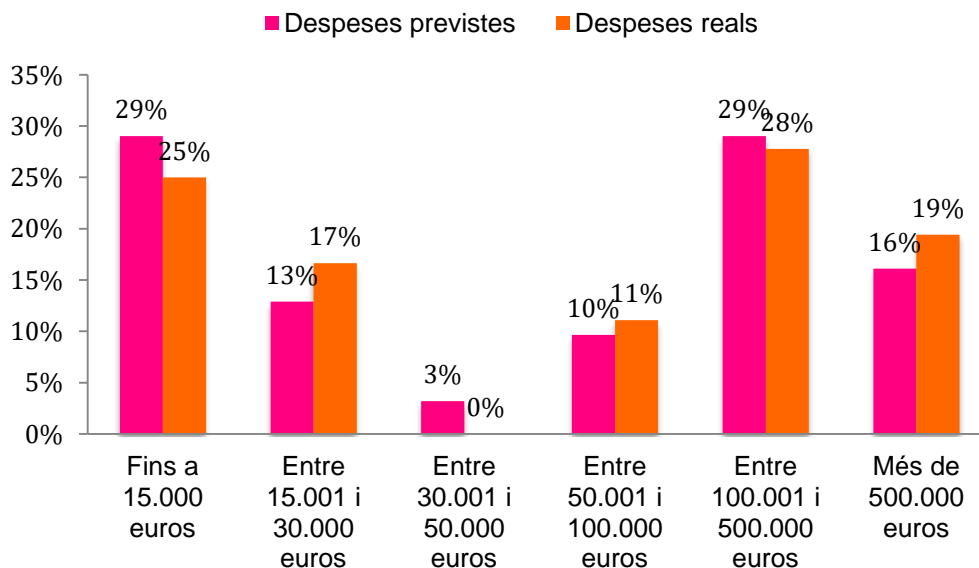
Possiblement, on es percep una major distància entre els ingressos previstos a l'inici de l'exercici i els reals percebuts al tancar el mateix, és a la categoria "entre 50.001€ i 100.000€", on un 10% de les entitats tenien previst comptar amb uns ingressos integrats en aquesta categoria, quan al tancar l'exercici fou el 14% el que percebé uns ingressos compresos entre aquestes xifres.

Gràfic 20 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Ingressos previstos i ingressos reals (exercici 2014)

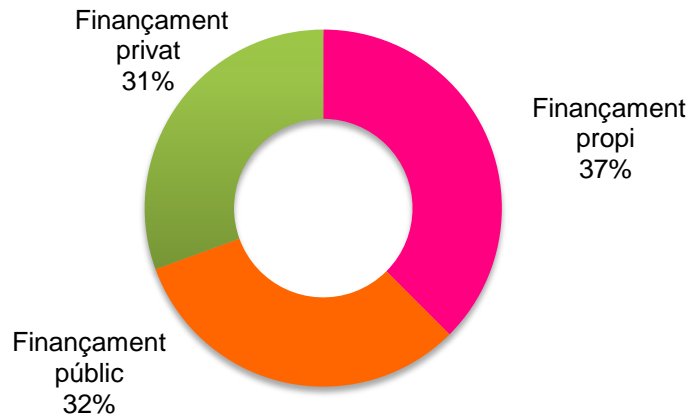
Les despeses previstes i reals presenten una tendència similar a la dels ingressos. Per una banda, les categories que compten amb una major proporció d'entitats són la de "fins a 15.000€", ja que un 29% de les organitzacions comptava amb una previsió de despeses integrada en aquesta categoria, mentre que un 25% comptà amb unes despeses de fins a 15.000€. La previsió de despeses d'"entre 100.001 i 500.000" fou prevista també per un 29% de les entitats, de les quals finalment un 28% comptà amb despeses compreses entre aquestes xifres.

Gràfic 21 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Despeses previstes i despeses reals (exercici 2014)

Fent menció a les vies de finançament de les entitats de cooperació, pau i drets humans, podem veure que un 49% d'aquestes organitzacions disposen de finançament propi, un 42% compta amb finançament públic, i un 40% amb recursos d'origen privat.

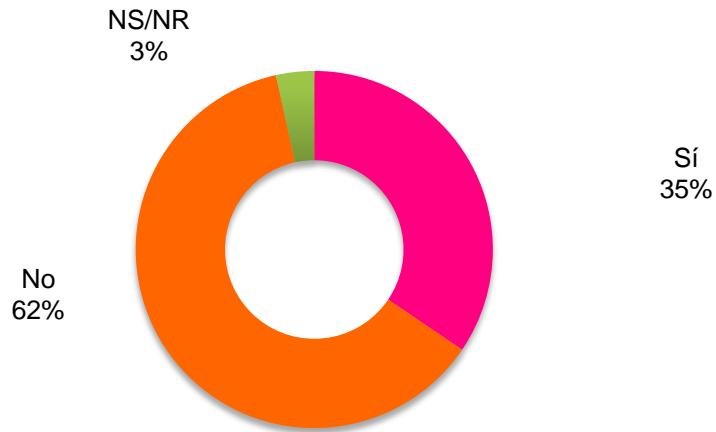
Gràfic 22 Entitats de cooperació, pau i drets humans, segons fonts de finançament

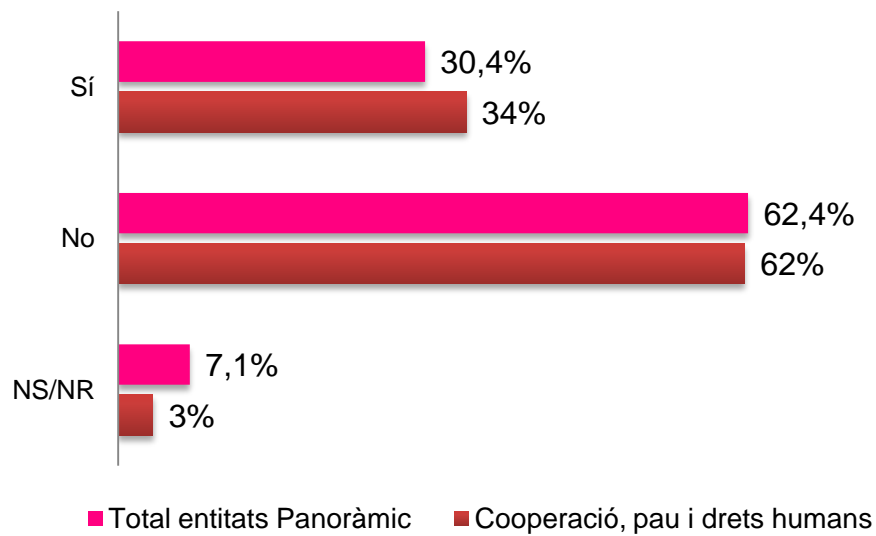
Desgranant les fonts de finançament que acabem d'esmentar, s'observa que, en el cas dels recursos propis, la realització d'actes puntuals i el cobrament de quotes de soci són les dues principals fonts de recursos per les entitats de cooperació, pau i drets humans. En referència al finançament públic, cal destacar, fonamentalment, el finançament provinent de la Unió Europea i dels ministeris de l'estat espanyol. En tercer lloc, el finançament d'origen privat prové, essencialment, de les aportacions que realitzen les fundacions i de les donacions individuals.

Deixant de banda els recursos estrictament monetaris, algunes entitats també compten amb aportacions en forma de béns i serveis. El 35% de les entitats de cooperació, pau i drets humans manifesta que compta amb aportacions en espècies, mentre que un 62% no disposa d'aquests recursos. El 3% restant ha marcat l'opció NS/NR. D'entre totes les associacions del Panoràmic 2015, un 30% compta amb aportacions en forma de béns i serveis, una proporció molt semblant que la del cas de les entitats de l'àmbit concret que estem analitzant.

Gràfic 23 Entitats de cooperació, pau i drets humans que reben aportacions en espècies

Gràfic 24 Entitats que reben aportacions en espècies. Comparativa

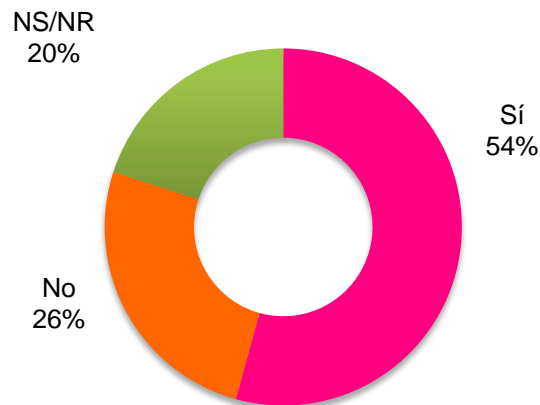

Fiscalitat

Més de la meitat de les entitats de cooperació, pau i drets humans es troben exemptes del pagament de l'IVA, sent el 26% la proporció que no compta amb aquesta exempció. També és rellevant assenyalar que un 20% de les organitzacions no sap o no contesta aquesta qüestió.

Per altra banda, és destacable que cap entitat ha manifestat que estigui treballant per modificar la seva situació respecte a l'IVA, mentre que una quarta part de les organitzacions ha optat per l'opció NS/NR davant d'aquesta pregunta.

Gràfic 25 Entitats de cooperació, pau i drets humans que es troben exemptes d'IVA

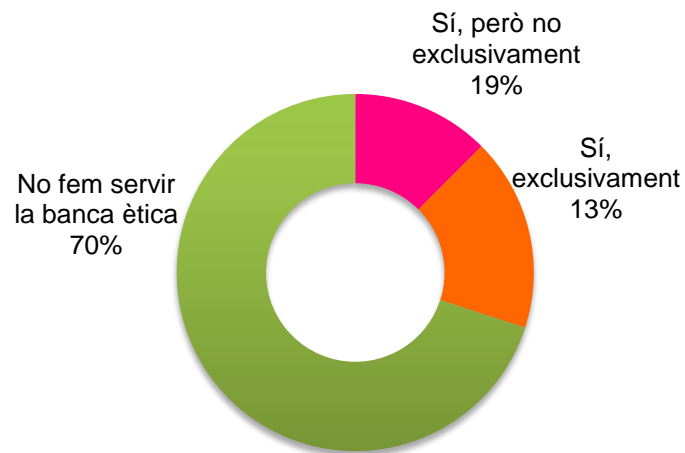
Banca ètica

Per tancar l'apartat, cal mencionar les xifres en relació a l'ús de la banca ètica. En el cas de les entitats de l'àmbit que estem analitzant, un 13% especifica que fa ús de la banca ètica de manera exclusiva, mentre que un 18% l'utilitza, però no exclusivament. La gran majoria de les organitzacions però, manifesta que no fa servir aquesta mena d'entitats bancàries (70%).

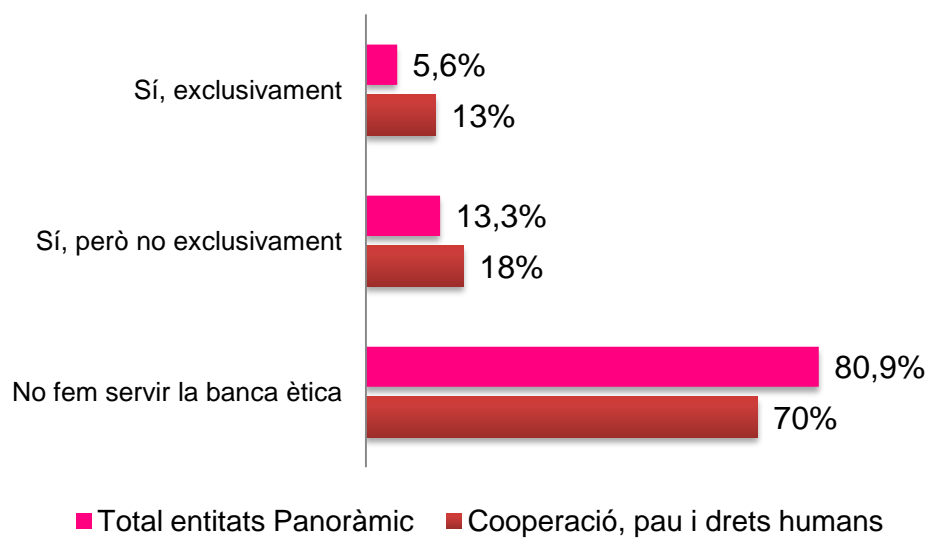
S'observa doncs, que la proporció d'entitats que utilitzen la banca ètica, sigui de manera parcial o exclusiva (30%), és més de 10 punts superior que en el cas del conjunt d'entitats del Panoràmic 2015 (19%).

Gràfic 26 Entitats de cooperació, pau i drets humans. Ús de la banca ètica

Gràfic 27 Ús de la banca ètica. Comparativa

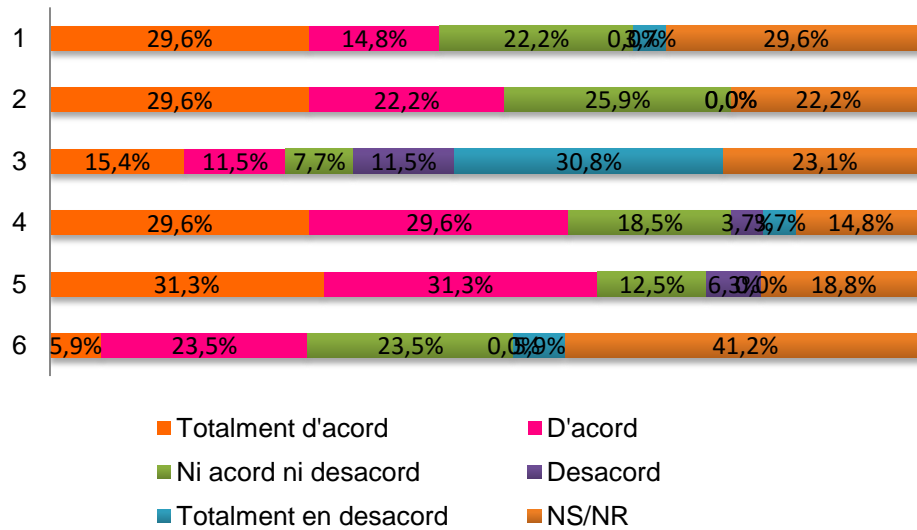
7. Reptes de futur

Per tancar l'informe, cal mencionar la valoració subjectiva de les entitats, entorn de la realitat actual del món associatiu i els principals reptes de futur d'aquest.

El següent gràfic mostra el grau d'acord o desacord de les organitzacions envers algunes afirmacions que se'ls hi plantejaren. L'afirmació "el calendari de la convocatòria de subvencions de l'Ajuntament de Barcelona 2015 s'hauria d'aplicar a altres AAPP" és la que compta amb un major grau d'acord (31% de les entitats es mostra "totalment d'acord" i un 31% "d'acord"), si bé aquesta afirmació únicament anava dirigida a les entitats de la ciutat de Barcelona. L'afirmació "la nostra entitat està satisfeta amb els espais/equipaments/instal·lacions que utilitza o dels quals disposa" compta amb un 30% d'entitats que es manifesten "totalment d'acord" i un altre 30% que es posicionen "d'acord".

Per la seva banda, "la nostra entitat ha realitzat accions d'incidència política en el marc del procés d'eleccions municipals de maig de 2015" és, possiblement, l'afirmació que disposa d'un nivell més gran de desacord, amb un 31% d'entitats que es posicionen "totalment en desacord" i un 11% que ho fan en "desacord".

Gràfic 28 Entitats de cooperació, pau i drets humans, segons grau d'acord amb les següents afirmacions

1. La llei de transparència que va entrar en vigor el passat mes de setembre de 2014 està contribuint a millorar la rendició de comptes i la transparència a la nostra associació.
2. La nostra entitat valora positivament la seva participació en espais de trobada i participació municipal.
3. La nostra entitat ha realitzat accions d'incidència política en el marc del procés d'eleccions municipals de maig de 2015.
4. La nostra entitat està satisfeta amb els espais / equipaments / instal·lacions que utilitza o dels quals disposa.
5. El calendari de la convocatòria de subvencions de l'Ajuntament de Barcelona 2015 s'hauria d'aplicar a altres AAPP (només entitats Bcn).
6. El pla de suport desenvolupat per l'Ajuntament de Barcelona ajudarà a encarar els reptes de futur amb més fermesa (només entitats Bcn).

Les principals prioritats de les entitats de cooperació, pau i drets humans són “assolir els objectius missionals” (2,9 de mitjana en una escala de l'1 al 9, on 1 és molt prioritari i 9 poc prioritari), i “diversificar les fonts de finançament” (3,2). Per altra banda, les marcades com a menys prioritàries són “disposar de locals i espais” (6,5) els “relleus” (6,2).

Infografia 1 Grau de prioritats del conjunt d'entitats de cooperació, pau i drets humans

- 1 Assolir objectius missionals**
- 2 Diversificar fonts finançament**
- 3 Millora comunicació i difusió**
- 4 Ampliar base social**
- 5 Millorar la gestió**
- 6 Altres**
- 7 Millorar Relació AAPP**
- 8 Relleus**
- 9 Disposar de locals i espais**

Pel que fa als reptes de futur, la principal prioritat és l'“ampliació de la base social” (2,7 de mitjana en una escala de l'1 a l'11, on 1 és molt prioritari i l'11 poc prioritari) i “consolidar finançament” (3,6). Els aspectes assenyalats com a menys prioritaris són la “modificació del reglament d'espectacles públics” (8,8) i la “creació d'una agència de comunicació associativa”.

Infografia 2 Reptes de futur del conjunt d'entitats de cooperació, pau i drets humans

- 1 Ampliació base social**
- 2 Consolidar finançament**
- 3 Treball en xarxa amb agents socials**
- 4 Millora treball incidència política**
- 5 Desenvolupament fiscalitat pròpia**
- 6 Extensió codi ètic**
- 7 Creació agència mecenatge**
- 8 Reconeixement social i d'AAPP**
- 9 Creació agència comunicació associativa**
- 10 Altres**
- 11 Modificació reglament espectacles públics**

8. Annexos

Fitxa tècnica

Tipus d'estudi

Quantitatiu

Àmbit

Catalunya

Univers

Organitzacions sense afany de lucre i d'iniciativa privada. També entitats i col·lectius sense forma jurídica

Dimensió de la mostra

2.028 de les quals 1.856 són respostes vàlides

Nivell d'error

Per un nivell de confiança del 95,5% i en situació de màxima indeterminació ($p=q=0,5$) l'error és del $\pm 2,3\%$

Calendari de treball de camp

De setembre a desembre de 2015

Recollida d'informació

Aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu

Tractament de les dades

Depuració de dades, càlcul i recodificació de variables

Anàlisi

Estadística descriptiva -amb remostreig per bootstrap-, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig

Dades de referència

L'any de referència és 2014 donat que és el darrer any tancat en el moment d'iniciar el treball de camp a excepció de la pregunta d'opinió en relació amb la incidència política.

Entitats impulsores del Panoràmic

Coordinació

El Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) és la plataforma d'associacions de la ciutat. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona, tot construint un espai de participació, vertebració – territorial i sectorial- i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

Impulsat conjuntament amb:

L'Observatori del Tercer Sector (OTS) és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La Fundació Pere Tarrés, amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'Obra Social "la Caixa" té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluables i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

Fonts consultades

- Corts, S.; Montaña, O.; Torra, R. (2012). “2n Congrés d’Associacions de Barcelona. Memòria 2010-2011”. Barcelona: Consell d’Associacions de Barcelona.
- Fernández, M.; Vidal, P. (2015). “Panoràmic de les Associacions de Barcelona 2014. Fotografia d’un compromís amb la ciutat”. Dossier Barcelona Associacions. 2a època – núm1. Barcelona: Torre Jussana
- Llei 25/2015 del 30 de juliol, del voluntariat i del foment de l’associacionisme. DOGC 6930 del 7/8/2015. Recuperat de:
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6930/1438814.pdf>
- Murray, R.; Larry, J. (2005). “Estadística”. 3a edició. Mèxic DF: Mc Grau-Hill / Schaum
- Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya (2015). “Baròmetre del Tercer Sector Ambiental de Catalunya”. Recuperat de:
http://www.entitatsambientals.cat/media/repository/2306151014_informebaroimetre2015tsacat.pdf
- Torregrossa, M.D. (2013). “Régimen fiscal de las entidades no lucrativas”. Recuperat de:
http://www.ens.cat/sites/default/files/regimen_fiscal_de_las_entidades_no_lucrativas.pdf
- Trullén, J. (dir). “Enquesta 2011 Condicions de Vida i Hàbits de la Població Catalana. Resultats Sintètics Barcelona: ciutat, àrea metropolitana, regió metropolitana i província”. Barcelona: IERMB, Àrea Metropolitana de Barcelona i Diputació de Barcelona
- Vidal, P.; Fernández, M. (2013). “Anuari 2013 del Tercer Sector Social de Catalunya. Document de síntesi”. Barcelona: Taula d’entitats del Tercer Sector Social i Observatori del Tercer Sector

Agraïments

Gràcies a totes les entitats participants per fer possible aquesta recerca i col·laborar així en l'enfortiment del món no lucratiu. Gràcies també a les federacions implicades en el Panoràmic per donar empenta a la recollida de respostes i per les aportacions en el disseny del qüestionari.

El projecte no hauria estat possible sense el treball dedicat de tot l'equip així com del suport de les institucions i administracions públiques.

Gràcies a tots i totes!